

# IPARI JOGALKOTÁS

## Az iparügyi minisztérium fontos intézkedései az ipari tulajdonjogi jogszolgáltatás terén

A szabadalmi bíróság hatáskörét minél előbb ki kell terjeszteni

Kövesek előtt ismeretes, hogy országunk az ipari tulajdonjogi jogszolgáltatás terén világviszonylatban is első vonalbeli intézményekkel rendelkezik.

Az 1920:XXXV. törvénycikk ugyanis az addigi Szabadalmi Hivatali bírósággá szervezte át. Ez egyfelől annyit jelent, hogy a feltalálók a szabadalom megszerzése terén is — amely csaknem valamennyi államban közigazgatási jelleggel szervezett hatóság elé tartozik — bírói jogvédelmet élveznek és így intézményesen mentesek a közigazgatási önkény esetleges megnyilvánulásaitól. Másfelől pedig a szabadalmakkal, védjegyekkel és ipari mintákkal kapcsolatos legfontosabb kontradiktórius ügyek e szakbíróság elé tartoznak és ezzel a megnyugtató elintézés e vonalon biztosítva van.

A bíróság első fokon hármas, másodfokon ötös tanácsban tárgyal; 2, illetve 3 tag okleveles mérnöki képzéssel, 1, illetve 2 tag egységes bírói és ügyvédi vizsgával rendelkező szabadalmi bíró. Nyilvánvaló tehát, hogy a tanácsokban többséget alkotó műszaki elem kellő képzettsége a bíróság jó működésének alapvető feltétele.

A szükséges képzettség, az elbírálás alá kerülő ügyek természetéből folyóan, kettős: műszaki és jogi jellegű. A műszaki képzettség tekintetében a bírák műegyetemi oklevele megnyugtató biztosítékot ad. A jogi képzettséget a fentemlített törvény azzal kívánta biztosítani, hogy a bírák kinevezésének előfeltételül az 1895:XXXVII. tc. 27. §-ában a szabadalmi ügyvivők részére rendszerezett ipari tulajdonjogi szakvizsga sikeres letételét követelte meg.

Az 1920. évi törvényt életbeléptető szakminiszteri rendelet a törvényt ama előírásnak kivételével léptette életbe, amely a műszaki bírák e jogi szakvizsgáját írta elő. E törvényhely életbeléptetését később kiadandó, külön rendelet számára tartotta fenn. A külön rendelet kiadása azonban — elmaradt.

Az azóta kinevezett műszaki bírák megfelelő — sőt a nemzetközi iparjogvédelmi közvélemény szerint is, kiváló — működését a megfelelő személynél kiválasztás biztosította ugyan, mégis a demokrácia követelménye az, hogy a kellő képzettség in ézmé-

nyesen biztosítottassék. Eppen erre való tekintettel léptette életbe Bán Antal iparügyi miniszter, 25.300/1947. Ip. M. számú rendeletével, most, 27 esztendő múltán, az 1920. évi törvény vonatkozó előírását.

Az életbeléptetéssel kapcsolatban több probléma merül fel.

Elsősorban, az 1895. évi törvényben előírt szabadalmi ügyvivői szakvizsga több olyan tárgyat tartalmaz, amelyet a szabadalmi bírónak nem, csak a szabadalmi ügyvivőnek kell ismernie. Ilyenek például a tisztességtelen versenyre, valamint a szerzői jogra vonatkozó, továbbá a külföldi szabadalmi, védjegy- és mintavédelmi jogszabályok. Főlegesen látszik tehát a szabadalmi bírák kinevezésének előfeltételeként az ezekből a tárgyakból letett vizsgát megszabni.

E probléma úgy oldható meg, hogy a szabadalmi ügyvivői szakvizsgát két részre osztjuk; az első részbe foglalandók azok a tárgyak, amelyeknek ismerete mind a szabadalmi bírótól, mind a szabadalmi ügyvivőtől megkívántatik, a másodikba azok, amelyeket csak a szabadalmi ügyvivőnek kell ismernie. A bírói kinevezés előfeltételeként pedig csak az első vizsgarész letételéből kell megkívánni.

További probléma: mi történjék az 1920. évi törvény egyéb részeinek életbeléptetése és a 25.300/1947. Ip. M. számú rendelet hatálybaléptetése között eltelt 27 esztendő alatt — vizsga nélkül — kinevezett szabadalmi bírákkal? A törvény szövege szerint, nevezetesen, ezek is vizsgakényszer alá kerülnének.

A törvény egyéb részeinek 1920. évi életbeléptetése előtt kinevezett bíráktól a vizsga letételét — magának a törvénynek a szövege szerint — nem kellett megkívánni.

Továbbá a fentebb érintett időszakban kinevezett bírák kinevezésük óta hosszabb-rövidebb időn át már működtek ítélelbírói beosztásban; többen közülük a szabadalmi eljárásokban felmerülő jogi vonatkozású kérdéseknek elméleti szempontból is alapos ismerőiül bizonyultak.

E körülményekre, valamint arra is figyelemmel, hogy ellentétes rendelkezés a szerzett jogok sérelmével járna: szükségesnek mutatkozik a

törvény életbelépte előtt kinevezett bírák részére a törvényben biztosított kedvezményt ezekre a mostanáig kinevezett bírákra is kiterjeszteni.

Ez természetesen nem jelenti azt, hogy őket a vizsga letétele előtt el kellene zárni, ami annál is kevésbbé lenne lehetséges, mert hiszen, ha bírói működésükkel felhagynak és szabadalmi ügyvivői pályára lépnek át, a vizsgát a hatályos jogszabályok szerint le kell tenniük s egyéni érdekükben állhat az, hogy a szükséges képesítést még bírói működésük folyamata alatt megszerezhessék.

Mi több: egyenesen kívánatos, hogy a bírák lehető nagy számban a fentiek szerint szükséges képesítést formálisan is, még pedig minél előbb, megszerezzék. Kívánatosá teszi ezt elsősorban az a körülmény, hogy a bíró a szabadalmi ügyvivő tevékenysége fölött ítélt, már pedig a szabadalmi ügyvivő a szakvizsgával feltétlenül rendelkezik és így számára megnyugtatóbb a bíró döntése, ha ez is legalább azonos képesítésű. A legfontosabb szempont azonban az, hogy a szabadalmi bíróság hatáskörét a közeljövőben lényegesen ki kell terjeszteni, amivel szorosabb értelemben vett civiljogi — esetleg büntetőjogi — kérdések is döntése alá kerülnek, amelyek csak alapos általános jogi képzettségű bírói karral lesznek megnyugtatóan elbírázhatók.

Indokoltnak látszik tehát a vizsga letétele körül bizonyos kedvezmények biztosítása ama bírák számára, akik erre bár kötelezve nincsenek, a képesítést mégis meg óhajtják szerezni.

Mindezeknek a kérdéseknek a fenti értelemben való szabályozása céljából az iparügyi miniszter kormányrendeletet készített és azt a minisztertanács elé terjesztette, amely az előterjesztést elfogadta és a rendelet a közeli napokban megjelenik.

Ezzel, valamint a rövidesen kiadásra kerülő szakminiszteri végrehajtási rendelettel — amely a vizsga tárgyait is revízió alá fogja venni — lezárul azoknak a fontos lépéseknek a sora, amelyeket a magyar ipari tulajdonjogi jogszolgáltatás magas színvonalának intézményes biztosítása érdekében a demokratikus kormány iparügyi minisztere tesz.

Karczag György dr.